

130-osioms metinėms

Angelė Mičiūnienė,
Vilniaus Jono Basanavičiaus
vidurinės mokyklos
direktorės pavaduotoja ugdymui

Bendras Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ ir Vilniaus Jono Basanavičiaus vidurinės mokyklos tarpmokyklinis projektas, skirtas Oskaro Milašiaus 130-osioms metinėms paminėti „Stebuklingoji šalis, suteikusi man sielą, yra ne tik mano, bet jūsų tėvynė...“ O. Milašius.

„Norint suprasti O. Milašiaus gyvenimą – nėra kito kelio, kaip dar kartą įsigilinti į tai, ką jis parašė“, – rašė didžiojo prancūzų ir lietuvių menininko kūrybos bei gyvenimo kelio tyrinėtojas L. Tapinas. „Kuo daugiau surenki faktų, tuo daugiau sužinai, tuo vis stiprėja įsitikinimas, jog O. Milašius nėra sukūręs nieko, ko pats nebūtų išgyvenęs... Jo kūryboje randame ir negailestingai, be gėdos, be sąžinės prickiaštų apnuogintą realybę, ir tai, kas galėjo nutikti, ko jis aistringai geidė... Taip palapsniui atsiveria menininko sielos peizažas, jo šviesa ir šešėliai...“ – tęsia L. Tapinas.

Šie žodžiai skambėjo Vilniaus Rotušėje 2007 m. balandžio 21-ąją dieną. Čia Vilniaus muzikos mokyklos „Lyra“ mokiniai, jų pedagogai ir Vilniaus Jono Basanavičiaus vidurinės mokyklos auklėtiniai surengė koncertą,

O. Milašius: „Pasaulis pilnas mistinių Dievo buvimo ženklų“

Oskaras Milašius

ka alstuoja pirmasis O. Milašiaus eilėraščių rinkinys „Nuopolių poema“. Vaikystės, Tėviškės šviesa raibuliuoja ir kitų jo kūrybinių-poezijos rinkinių „Septynios vienatvės“, „Pradmenys“, romano „Meilės įvadas“ bei filosofinių etudų vaizduose.

Pažymėjome, jog poeto vaikystė prabėgo atšiaurioje Čerėjos dvaro aplinkoje, amžinai šaltuose, menkai kūrnamuose tarp nuolat besivaidijančių tėvų. O. Milašiaus tėvas – Lietuvos bajorų palikuonis, karininkas. Tėvo nedomino nei namai, nei dvaro reikalai.

Jis visą laiką leisdavo bajorų puotose, medžioklėse ir kelionėse po Europą.

Paryžiuje O. Milašius gyveno nuo 1889 m. Čia jis mokėsi garsiaame Paryžiaus licejuje, nes tėvas norėjo, kad sūnus gautų tinkamą prancūzišką išsilavinimą. Baigęs licejų, O. Milašius studijuoja rytų kalbas, tobulai išmoka prancūzų kalbą. Bičiulius, pažinojusius Oskarą, jaunystėje kupiną gyvenimo džiaugsmo, elegantišką džentelmeną, – neretai stebindavo kupini vidinių dramų, kančios, pasibjaurėjimo nerūpestingu aukš-

tas 1920–1925 m. dirbo Lietuvos atstovu Prancūzijoje. 1925–1938 m., beveik iki savo mirties, jis dirbo Lietuvos atstovybės Paryžiuje patarėju. Mirė O. Milašius 1939 m. kovo 2 d.

O. Milašius buvo įsitikinęs, kad mokslas ir menas simboliškai kalba apie meilę. Jo įsitikinimu, pasaulis pilnas mistinių Dievo buvimo ženklų. Jo nuomone, Meilė yra Dievo buvimo tarp mūsų liudijimas. Per meilę žmogus galįs suvokti Dievybę. Škaisti dvasinė meilė esanti kelias į praregėjimą. O. Milašius matė pasaulį, skendintį Dievo meilės spinduliuose. Žmogus gyvenantis užmarštyje, nors meilė tebesanti jo dvasinės būsenos architektūros pagrindas...

Tai tik kelios mintys, žodžiais perteikiančios didžiojo mąstytojo filosofiją, prisimintą koncerte Rotušėje. Muzikos mokyklos „Lyra“ mokiniai grojo O. Milašiaus laikų muziką, dainavo jo į prancūzų kalbą išverstas lietuvių liaudies dainas. Žavėjomės M. K. Čiurlionio preliudais ir Fugete, C. Debussy „Mažuoju

piemenėliu“, „Mažuoju negriuku“, Z. Žiro „Po Paryžiaus dangum“, E. Satic „Pjese“, J. Gruodžio „Jūros daina“, F. Poulenc Vokalizu, kuriuos atliko muzikos mokyklos auklėtiniai Agnė Sinkevičiūtė, Justas Dargis, Rūta Gumblevičiūtė, Rokas Puišys, Kšyštofas Voišvilo, Gabrielė Lileikaitė, Giedrė Malciūtė, Vaiva Bertašaitė, Andžejus Kučerenko. Atlikęjus paruošė mokytojos Ala Raškevičienė, Dalia Želvienė, Loretta Rutkauskaitė, Rasa Kulikauskienė, Snieguolė Jogėlienė, Liudmila Vinzberg, Meilė Razulevičienė, Rima Bagotyrienė. Ypač visus sužavėjo prancūzų kalba atliekamos lietuvių liaudies dainos, „Deja, aš negaliu“ (Hėlas! Je e puis), „Esu jaunas karcivėlis“ (Jeune suis et home d'armes), „Ant kalno rugiai“ (Ble sur la colline), „Eisma mudu abudu“ (Nous deux), „Matau dvi anteles“ (Deux canards je vois), kurias atliko Cheo Nguyen

Trung, Anastasija Ozerova ir muzikos mokyklos jaunių ir vaikinių vokalinis ansamblis (meno vadovas ir dirigentas mokytojas Rolandas Aidukas, docentė Irena Argustienė, chormeisteris mokytojas Eivaldas Steponavičius), jaunųjų choro choreografinė grupė (choro vadovė mokytoja Saulė Atminienė, choreografė Viktorija Reifonienė).

Jiems pritarė instrumentinis ansamblis – nuostabiai grojo jaunieji birbynininkai, fleitininkės, akordeonistas, pianistai, kanklininkės. Juos paruošė mokytojai Laima Šulskutė-Romoslauskienė, Darius Trimonis, Liudmila Vinzberg, Rasa Kulikauskienė, Nijolė Glovickienė.

Graziai O. Milašiaus eiles skaitė, jo gyvenimo kelius komentavo Vilniaus Jono Basanavičiaus vidurinės mokyklos jaunieji skaitovai: Justas Šarupičius, Tadas Gaižauskas, Gabija Didžiokaitė, Lina Karmazaitė, Viktorija Lunytė, Urtė Penkauskaitė, Ažuolas Jasinskas, Gabrielė Urbonaitė, Gerda Melnik, Kristina Moskalionok, Daiva Janu-

Prieš koncertą vedėjas Tadas Gaižauskas su mokytoja Lina Matusėvičiūte

lionytė, Žygimantas Sabalius.

Skaitovus parengė mokytojos Lina Matusėvičiūtė, Vida Liuzinienė, Angelė Mičiūnienė, Dana Tomkutė. Renginio scenarijų sukūrė lietuvių kalbos mokytoja Lina Matusėvičiūtė. Šio renginio siela – Jono Basanavičiaus vidurinės mokyklos etikos mokytoja Marija Mašanauskienė. Jai daug padėjo mokytojos Giedrė Kvizikevičienė, Nijolė Gaidienė, Elyvra Peckuviėnė ir Danutė Stankaitienė.

Įdėjos surengti šį koncertą autorė – muzikos mokyklos „Lyra“ mokytoja metodininkė Elyvra Pakalnicienė. Maloniai mokinius ir mokytojus bei renginio svečius sutiko Rotušės darbuotojai.

„Kas buvo O. Milašius... Inicijuotojas, gidas ar klaidintojas... Ar tiesiog nusivylęs menininkas, paskui savo nevilį į aklyvietę vedantis kitas...“ klausia Lina Naujokaitienė 2001 m. išleistoje studijoje apie O. Milašius.

Atsakymų į šį ir kitus klausimus ieškome mokinių skaitovuose O. Milašiaus eilėse, to meto muzikoje. Jo gyvenimo keliuose ir kryžkelėse...

skirtą O. Milašiaus gimimo 130-osioms metinėms. Tai buvo puiki proga pavartyti neeilinės asmenybės dviejų kultūrų atstovo, Poeto, Filosofo, Mistiko, Simbolisto, Diplomato gyvenimo puslapius, nors akimirksniu žvilgtelėti į unikalios asmenybės kūrybos gelmes...

Renginio metu buvo priminta, kad O. Milašius gimė 1877 m. gegužės 28 d. Čerėjoje (Gudija) bajorų šeimoje. Čerėja – Sapiėgų žemė, LDK žemė, joje – O. Milašiaus šaknys ir vaikystė.

Šios žemės dvasia, jos trau-

Groja Giedrė Malciūtė